

Rondom Ritthem

Auteur: Els van den Kerkhof

Zee- en slaperdijken, Westerschelde met scheepvaart, Fort Rammekens, krekengebied

Je wandeling begint bij het fraaie kerkje van Ritthem. Daarna kom je via wegelingen bij de omringende polders en (slaper)dijken. Je volgt een eind de zeedijk met een fabuleus uitzicht op de Westerschelde en de scheepvaart. Van bovenaf heb je goed zicht op het imposante Fort Rammekens, dat in de Gouden Eeuw de vaarweg (Havenkanaal) naar Middelburg verdedigd heeft. Hier hebben zich hevige zeeslagen afgespeeld! Beneden zie je het laatste stukje schorregebied van Walcheren, gered van de uitbreiding van de Sloehaven. Aan de landzijde loop je langs het fort over de wal die Napoleon er aan heeft toegevoegd. Tot slot ga je door het bos weer richting dorp.

Routebeschrijving

Start

1. Ritthem en zeedijk

Met je rug naar de kerktoren ga je LA de Dorpsstraat (met leilinden) in. Aan het eind ga je LA, Zandweg. Je neemt de 1e afslag RA, Louwerse's Wegeling, een schelpenpad omzoomd door knotwilgen. Aan het eind RA (KP 94, Zuidwateringstraat) en RD over de brug. Als de weg gaat stijgen neem je een asfaltweggetje RA, Schone Waardinweg. Met de bocht mee LA en even verder via de trap de dijk op (KP 93).

Bovenop ga je LA via een overstapje de kruin van de dijk volgen tot een hek. Daar ga je via de overstapjes en RD verder over de grasdijk. Aan het eind kom je op een rond betonnen uitkijkpunt met infopanelen over de scheepvaart en de natuurwaarden van de Westerschelde.

Je gaat LA over een parkeerplaats en neemt de asfaltweg die rechts van de dijk naar beneden gaat (Barentsweg). RA door de klaphekken is een intiem uitzicht- en rustpunt.

2. Rammekenshoek

Je daalt af en passeert camping/uitspanning Karnemelkshoek. In de bocht na de camping ga je RD het brede graspad op, rechts van een smalle sloot. Aan het eind ga je RA via een schelpenpad het Ritthemse bos in.

Bij de splitsing (KP 92) ga je RD. Links aan de kreek is een vogelobservatiepunt.

Aan het eind ga je via de trap de dijk op.

Je daalt af naar het strand vol schelpen en resten van de afdichting van het dijkgat (puin, caisson). Op het strand ga je LA. Bij eb kun je over het natte zand. Bij hoog water houd je de vloedlijn aan of neem je het fietspad bovenlangs.

Je steekt het strand over tot aan het eind bij een dijkvoet van basaltblokken. Daar ga je omhoog en volgt het smalle graspad bovenaan, met de zee rechts beneden.

Aan het eind steek je de asfaltplaat met fietspad over en gaat bij dijkpaal 723 via het overstapje de dijk op. Op de kruin ga je RA en volgt deze, met zicht op Fort Rammekens links beneden. Na de 2e bocht zie je rechts nog een stukje oernatuur, het laatste schor bij Walcheren, dat nog rest na de verovering van het Sloe door het havengebied Vlissingen-Oost.

3. Fort Rammekens

Aan het eind verlaat je de dijk via een overstapje. Nu ga je LA langs de slagboom het toegangspad naar het fort in (eventueel te bezoeken). Let bij het fort op de bijzondere poort met hoofd van Neptunus(?) en in de zomer de muurbloempjes. Dan ga je vanaf de poort terug en neemt een smal pad scherp LA langs een blauwe markering en een metalen hek.

4. Ritthemse bos

Je wandelt over een graspad, met naar links goed zicht op het fort. Via een betonnen trap daal je naar rechts af naar een breed bospad. Je komt over een houten bruggetje en gaat vlak daarna aan het eind op een driesprong LA. Verderop aan het eind op een T-splitsing RA. Dan op de volgende driesprong LA. Je loopt nu evenwijdig aan de weg rechts van je en met links de kreek.

Je komt uit op een open grasveld en gaat vlak voor het metalen bankje LA. Dan een pad rechts (naar een veldje) negeren. Op de splitsing daarna houd je rechts aan.

Aan het eind ga je LA. Vóór het water RA. De afslag links negeren en RD het brede bospad in. Op de driesprong, vóór het water en een dam met doorlaat ga je RA. Je verlaat het bos en komt op een smal graspad met links de kreek. Aan het eind ga je het stalen klaphek door naar een asfaltweg (KP 91), hier RA.

Na 200 meter, bij een markering, ga je LA een smal veldpad in, richting het dorp. Je komt langs een paardenwei en sportvelden.

5. Ritthem

Aan het eind ga je RA (Zuidwateringstraat). Op de driesprong RD (Dorpsweg) tot het pleintje achter de kerk (KP 96). Je gaat hier LA, door een hekje het smalle pad langs de kerk in.

Praktische informatie

Openbaar vervoer

Vanaf NS station Vlissingen Haltetaxi (T 088-2358000), halte Dorpsstraat.
1,5 uur van tevoren bestellen

Parkeren

In Ritthem, gratis

Horeca

Beperkte horeca en winkel, dus zelf eten en drinken meenemen!
Uitspanning Karnemelkshoek, Barentsweg 2, T 0118-472683

Achtergrondinformatie

Ritthem is een rustig dorpje in de wat roerige zuidoost hoek van Walcheren. Buitendijks ligt op korte afstand de vaargeul voor de grote containerschepen van en naar Antwerpen. Spectaculair! Op het informatieplatform wordt e.e.a. uitgelegd over de zeevaart en de natuurwaarden van de Westerschelde. Hier kijk je ook op het punt waar in 1944 de dijk werd gebombardeerd. Je ziet dat de nieuwe dijk naar binnen buigt. Dit moest vanwege de sterke stroming tijdens de afdichting. Op het strand zie je nog een caisson die bij de afdichting van het dijkgat zijn doel miste. Er staat daar ook een monument ter herinnering aan de slachtoffers van het bombardement. De krekens zijn ontstaan door de sterke stroming van eb en vloed in de 15 maanden tijd voordat het gat gedicht kon worden. Daarna is het bos aangeplant.

Dit is één van de 15 wonderschone tochten van auteur Els v.d. Kerkhof uit de gids Walcherse Wandelingen. Kom er genieten van de rust en de ruimte! Deze wandelgids is uitgegeven bij Uitgeverij Gegarandeerd Onregelmatig (www.gegarandeerdonregelmatig.nl).

4 **Neem een abonnement!**
Meer dan 1500 wandelkaarten

voor slechts
€ 13,50